

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาและเปรียบเทียบ ความสามารถทางความจำระยะสั้นของนักเรียนปกติ และนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้า ตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การออกแบบการวิจัย
4. วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 ระดับชั้นประถมศึกษา ทั้งเพศชายและเพศหญิง โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดชลบุรี และโรงเรียนบ้านโคกทราย จังหวัดตราด

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดชลบุรี จำนวน 30 คน ศูนย์การศึกษาพิเศษ จังหวัดตราด จำนวน 10 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนบ้านโคกทราย จำนวน 60 คน รวมได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 100 คน ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบทดสอบการวัดความจำระยะสั้น ซึ่งนำแบบทดสอบการวัดความจำระยะสั้นของจันทนา เกิดบางแถม (2545) ปรับจากภาพวาดลายเส้นอย่างง่าย เป็นภาพตัวอักษร ซึ่งประกอบด้วย สิ่งเร้าที่เป็นภาพเป้าหมายและภาพลวง ซึ่งเป็นภาพตัวอักษรที่ได้จากคอมพิวเตอร์ โดยใช้แบบอักษร CordiaUPC ทำการคัดเลือกตัวอักษรที่ปัจจุบันไม่ได้ใช้ใช้น้อย และตัวอักษรที่อ่านยากออก นำตัวอักษรที่เหลือมาแบ่งเป็นชุด จำนวน 2 ชุด แบ่งเป็นกลุ่มตัวอักษรที่ใช้บ่อย เด็กมีความคุ้นเคย และกลุ่มตัวอักษรที่ใช้ไม่บ่อย ซึ่งได้มาจากการสอบถาม

อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ในระดับชั้นประถมศึกษา ได้แก่ อาจารย์อุษา บุญชู อาจารย์ประจำโรงเรียนบ้านโคกทราย และ อาจารย์ ประสิทธิ์ มานะโสค์ อาจารย์ประจำโรงเรียนโสตศึกษา จังหวัดชลบุรี

นำภาพทั้ง 2 ชุดมาจัดแบ่งภาพออกเป็นภาพเป้าหมายและภาพลวง โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย จะได้ภาพเป้าหมายในแต่ละชุดจำนวน 6 ภาพ จากนั้นทำการสุ่มภาพลวงจำนวน 6 ภาพ โดยใช้ตัวอักษรทั้งหมดที่เหลือจากการสุ่มภาพเป้าหมายแล้ว หลังจากนั้น นำภาพเป้าหมายที่ได้จากทั้ง 2 ชุด มารวมกัน คัดลอกภาพเป้าหมายลงบนแผ่นโปสเตอร์ ได้ภาพเป้าหมายจำนวน 12 ภาพ โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ในการวางตำแหน่งของภาพตัวอักษรแต่ละภาพ และจัดทำกระดาษคำตอบ โดยวาดทั้งภาพเป้าหมายและภาพลวงลงในกระดาษ A4 มีจำนวนภาพ 18 ภาพ โดยภาพเป้าหมายและภาพลวงปะปนกันอยู่

ทำการทดสอบ โดยผู้วิจัยทำการแจกกระดาษคำตอบ โดยให้คำแนะนำไว้ หลังจากนั้นนำเสนอภาพเป้าหมาย ในเวลา 5 วินาที และให้เด็กนักเรียนเลือกตอบในกระดาษคำตอบ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ ที่ตรงกับภาพที่จำได้ โดยเลือกตอบได้ไม่เกินจำนวนของภาพเป้าหมายที่ผู้วิจัยได้นำเสนอไป คือ 12 ภาพ

การสร้างเครื่องมือ

1. คัดเลือกตัวอักษรภาษาไทย โดยตัดตัวอักษรที่ปัจจุบันไม่ได้ใช้แล้ว และตัวอักษรที่ไม่ค่อยได้ใช้ จำนวน 7 ตัว จากทั้งหมด 44 ตัว คงเหลือ 37 ตัว ได้แก่

ก ข ค ฅ ง จ ฌ ช ซ ' ญ
ฎ ฌ ฌ ด ต ถ ท ฐ น บ
ป ผ ฝ พ ฟ ภ ม ย ร ล
ว ศ ษ ส ห อ ฮ

2. แบ่งตัวอักษรออกเป็น 2 ชุด ได้แก่ ชุดตัวอักษรที่ใช้บ่อย และ ชุดตัวอักษรที่ใช้ไม่บ่อย โดยทำการปรึกษาอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย ในระดับชั้นประถมศึกษา ได้แก่ อาจารย์อุษา บุญชู อาจารย์ประจำโรงเรียนบ้านโคกทราย และ อาจารย์ ประสิทธิ์ มานะโสค์ อาจารย์ประจำโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดชลบุรี เมื่อวันที่ 15 มกราคม 2547 ซึ่งแบ่งได้ดังนี้

ชุดที่ 1 ตัวอักษรที่ใช้บ่อย มีตัวอักษรดังนี้

ก ข ค ง จ ช ด ต ถ ท น บ ป ผ
ฝ พ ฟ ม ย ร ล ว ส ห อ

ชุดที่ 2 ตัวอักษรที่ใช้ไม่บ่อย มีดังนี้

ฌ ฌ ช ญ ฎ ฌ ฌ ฐ ภ ศ ษ ฮ

3. พิมพ์ชุดตัวอักษรจากข้อ 2 โดยใช้แบบอักษร CordiaUPC ลงบนกระดาษขนาด A4
นำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบครั้งที่ 1 ซึ่งมีรายชื่อดังนี้

3.1	รศ.ลัดดา สุขปรีดี	ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
3.2	นายชัยศ วนิชวัฒนาวุฒิ	สาขาวิชานิตศศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
3.3	นายประสิทธิ์ มาณะโสค์	อาจารย์ประจำโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดชลบุรี
3.4	นายสงว เหมะเกตุ	หัวหน้าฝ่ายประถมศึกษา โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ”
3.5	นายกิจจา ตรีสาม	อาจารย์ประจำโรงเรียนหมอนทอง จังหวัด ฉะเชิงเทรา

4. ปรับปรุงแก้ไข และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบ ครั้งที่ 2

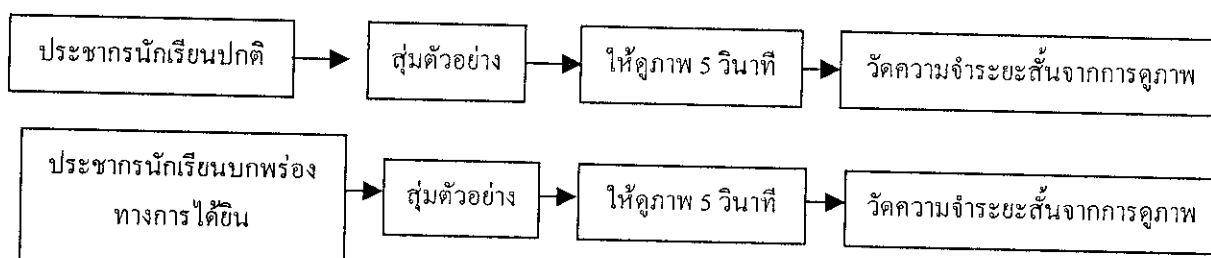
5. นำภาพตัวอักษรที่ได้ในแต่ละชุดมากำหนดภาพเป้าหมาย โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (จับฉลาก) ได้ภาพเป้าหมายจำนวน 12 ภาพ

6. นำภาพตัวอักษรที่ได้ตามข้อ 5 มาจัดวางตำแหน่ง โดยทำการสุ่มอย่างง่าย (จับฉลาก) เพื่อหาตำแหน่งในการวางภาพตัวอักษรแต่ละตัว หลังจากนั้นคัดลอกลงแผ่นโปร่งใส โดยการถ่ายเอกสาร

7. นำแบบทดสอบที่ได้สร้างขึ้น ไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา
โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดชลบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการทดลอง จำนวน 10 คน และโรงเรียน
บ้านโศทราย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการทดลอง จำนวน 10 คน ทำการทดสอบโดยนำเสนอสิ่งเร้า
ที่เป็นภาพเป้าหมาย เป็นเวลา 5 วินาที หลังจากนั้นให้นักเรียนตอบลงในกระดาษคำตอบ โดย
เขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าภาพที่นักเรียนได้เห็นจากการนำเสนอภาพของผู้วิจัย
เกณฑ์การให้คะแนน

1. หากผู้รับการทดสอบตอบตรงตามความเป็นจริง ให้คะแนนภาพละ 1 คะแนน
2. หากผู้รับการทดสอบตอบไม่ตรงตามความเป็นจริง ให้คะแนน 0 คะแนน

การออกแบบการวิจัย

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดชลบุรี และโรงเรียนบ้านโจดทราย เพื่อขอเก็บข้อมูล ขอใช้สถานที่ ขอความร่วมมือจากครูผู้สอนในการช่วยดูแลและควบคุมเด็ก
2. ทำการทดสอบกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา โดยทำการทดสอบกับนักเรียนช่วงชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 50 คน และนักเรียนช่วงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 50 คน รวมจำนวนนักเรียนที่ได้รับการทดสอบทั้งหมด 100 คน ซึ่งในการทดลองผู้วิจัยต้องอธิบายรายละเอียดของการทดสอบในขั้นตอนการนำเสนอสิ่งเร้า และการตอบลงในกระดาษคำตอบ ให้ครูผู้สอนช่วยอธิบายเป็นภาษามือให้เด็กนักเรียนดู (ในกรณีของโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดชลบุรี) เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน และดำเนินการทดสอบได้อย่างถูกต้อง
3. แจกกระดาษคำตอบ โดยให้คว่ำหน้าไว้ก่อน ซึ่งในกระดาษคำตอบมีภาพอยู่จำนวน 18 ภาพ ประกอบด้วยภาพเป้าหมายที่ผู้วิจัยนำเสนอให้เด็กนักเรียนดูแล้วจำนวน 12 ภาพ และภาพลวง ซึ่งเป็นภาพที่เด็กนักเรียนยังไม่เคยเห็นจากการนำเสนอของผู้วิจัยมาก่อนจำนวน 6 ภาพ
4. เริ่มทำการทดลองโดยการนำเสนอสิ่งเร้าที่เป็นภาพเป้าหมาย โดยการฉายเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ เป็นเวลา 5 วินาที
5. ให้เด็กนักเรียนพลิกกระดาษคำตอบขึ้นมา โดยให้ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าภาพเป้าหมาย ให้เวลาตอบแบบทดสอบ 5 นาที ผู้วิจัยจึงเก็บกระดาษคำตอบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

1. คำนวณค่าความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้สูตร (เสรี ชัดเข้ม, 2540, หน้า 127)

$$IC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
	R	แทน	ผลรวมของคะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนข้อมูล

2. คำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตรของกูเคอร์ – ริชาร์ดสัน 20 (บุญชม ศรีสะอาด, 2532, หน้า 144 – 145)

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{S^2} \right]$$

เมื่อ r_{tt} แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

k แทน จำนวนข้อสอบ

S^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนแบบทดสอบ

p แทน สัดส่วนของผู้ตอบถูกในข้อหนึ่ง ๆ = $\frac{\text{จำนวนที่ทำถูก}}{\text{จำนวนคนทั้งหมด}}$

q แทน สัดส่วนของผู้ตอบผิดในข้อหนึ่ง ๆ = $1 - p$

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าคะแนนเฉลี่ย

2. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสององค์ประกอบ (two - way ANOVA) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรประเภทของเด็กนักเรียน กับเพศ ช่วงชั้น และระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่อความสามารถของความจำระยะสั้น กรณีพบว่า ปฏิสัมพันธ์ (interaction effect) มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยทำการทดสอบผลย่อย (simple effect) สำหรับกรณีไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยดูผลการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติที่ผลหลัก (main effect) ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้พบว่า ปฏิสัมพันธ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยจึงทดสอบนัยสำคัญทางสถิติเฉพาะผลหลัก